

Protokół

kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Jordanów Śląski, przeprowadzonej w Urzędzie Gminy, zwanym dalej Urzędem, w 55-065 Jordanów Śl., ul. Wrocławska 55

001003012-90993539

Nr statystyczny: P -

59-2-91493539

Kontrolę, w okresie od 25 listopada 2003 roku do 12 lutego 2004 roku, przeprowadził Tadeusz Buczowski - St. Inspektor ds. kontroli gospodarki finansowej z Regionalnej Izby Ob-
rachunkowej we Wrocławiu, działający na podstawie upoważnienia nr 159 z 24 listopada 2003
roku, z wyłączeniem dni: 29-31 grudnia 2003 roku,

Kontrolą objęto gospodarkę finansową Gminy Jordanów Śląski za 2002 oraz III kwarta-
ły 2003 roku, z uwzględnieniem danych z poprzednich okresów sprawozdawczych oraz bieżą-
cej działalności jednostki samorządu terytorialnego.

Ustalenia kontroli opisano w następujących rozdziałach :

I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne	2
1. Dane ogólne	2
2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne.....	2
3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej	4
II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa.....	5
1. Stan i kompletność urządzeń księgowych	5
2. Prawdliwość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej	7
3. Sprawozdawczość budżetowa	8
III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki	8
1. Gospodarka środkami pieniężnymi	8
2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania.....	9
3. Rozrachunki i roszczenia.....	10
4. Inwentaryzacja	11
5. Kredyty, pożyczki i poręczenia	11
IV. Wykonanie budżetu	12
1. Dochody budżetowe	13
1.1. Subwencje.....	13
1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat.....	14
1.3. Dochody z majątku	21
1.4. Pozostałe dochody	22
2. Przychody budżetowe.....	24
3. Wydatki budżetowe	24
3.1. Wydatki bieżące.....	24
3.2. Wydatki majątkowe.....	30
4. Rozchody budżetowe.....	36
V. Mienie komunalne	36
1. Gospodarka nieruchomościami.....	36
2. Gospodarka pozostałymi składnikami majątku	37

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

2.1. Środki trwałe.....	37
2.2. Wartości niematerialne i prawne	37
2.3. Materiały	38
3. Inwentaryzacja	38
VI. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień.....	38
1. Dotacje otrzymane w związku z realizacją zadań zleconych	38
2. Prawdliwość wykorzystania dotacji celowych	39
3. Środki na realizację porozumień	41
VII. Rozliczenia finansowe jednostki samorządu terytorialnego z jej	41
jednostkami organizacyjnymi	41

I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne

1. Dane ogólne

- Wójtem Gminy Jordanów Śląski, w wyniku wyborów przeprowadzonych w dniu 10 listopada 2002 roku, od 18 listopada 2002 roku, tj. od dnia, w którym wobec Rady Gminy w Jordanowie Śl. złożył ślubowanie, jest Krzysztof Iwanków. Sprawował on tę funkcję również w poprzedniej kadencji.
- Na podstawie uchwały nr XV/79/2000 Rady Gminy z 10 października 2000 roku na stanowisko nieetatowego Z-cy Wójta wybrany został Stanisław Baran. Pełnił on tę funkcję do czasów wyboru Wójta w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w 2002 roku. Wójt – Krzysztof Iwanków nie powołał Zastępcy, o którym stanowi art. 26 a ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).
- Sekretarzem Gminy była od 17 stycznia 1991 roku Bożena Pelczyńska powołana na to stanowisko uchwałą Rady Gminy nr V/26/90 z 20 grudnia 1990 roku. W trakcie kontroli, w związku z przejściem na emeryturę, uchwałą nr XI/51/2003 Rady Gminy została z dniem 29 grudnia 2003 roku odwołana ze stanowiska. Z dniem 1 stycznia 2004 roku na stanowisko Sekretarza Gminy powołany został, uchwałą nr XI/53/2003 Rady Gminy z 29 grudnia 2003 roku, Grzegorz Gawel. Wymieniony spełnia wymogi kwalifikacyjne określone przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 11 lutego 2003 roku w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 33, poz. 264).
- Skarbnikiem Gminy jest Zofia Zając, którą na to stanowisko powołała Rada Gminy podejmując uchwałę nr III/15/90 z 13 lipca 1990 roku.
- Stanowisko Przewodniczącego Rady Gminy obecnej kadencji piastuje Zenon Feszczuk. Przewodniczącym Rady poprzedniej kadencji był Zbigniew Zagórski.

2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne

Zasady funkcjonowania Gminy określał Statut Gminy Jordanów Śląski, który został uchwalony przez Radę Gminy (zwanej dalej Radą) uchwałą nr VII/43/99 z 27 sierpnia 1999 roku w sprawie przyjęcia Statutu Gminy Jordanów Śląski, ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr VIII/46/99 Rady Gminy z 5 października 1999 roku.

Podejmując uchwałę nr IV/18/2002 z 30 grudnia 2002 roku Rada Gminy Jordanów uchwaliła nowy statut. Uchwała ta została przez Wojewodę Dolnośląskiego zaskarżona do Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodek Zamiejscowy we Wrocławiu. W piśmie PN.II.0914-10/1/03 z 27 lutego 2003 roku skierowanym do NSA Wojewoda Dolnośląski wniósł o stwierdzenie nieważności wymienionej wyżej uchwały Rady Gminy Jordanów. Do dnia zakończenia kontroli NSA nie wydał w tej sprawie wyroku.

Dziękuję ✓

[Signature]

W kontrolowanym okresie funkcjonowały w Gminie cztery jednostki organizacyjne. Były to:

- Urząd Gminy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie, powołany na podstawie Uchwały nr XI/45/90 Gminnej Rady Narodowej w Jordanowie Śl. z 25 kwietnia 1990 roku,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Jordanowie Śl., utworzona na podstawie uchwały nr VII/37/99 Rady Gminy z 27 sierpnia 1999 roku w sprawie utworzenia gminnych jednostek budżetowych,
- Publiczne Gimnazjum w Jordanowie Śl., utworzone na podstawie tej samej uchwały Rady co szkoła podstawowa.

Żadna z wymienionych jednostek budżetowych nie utworzyła gospodarstw pomocniczych.

Uchwałą nr IX/55/91 Rady Gminy z 7 czerwca 1991 roku w Gminie Jordanów Śl. powołanych zostało 13 sołectw, dla których Rada Gminy uchwałą nr IX/56/91 z 7 czerwca 1991 roku zatwierdziła jednakowe, co do treści statuty. Do chwili obecnej statuty sołectw nie były aktualizowane, co w konsekwencji oznacza, że nie zawierają wszystkich uregulowań prawnych określonych ustawą o samorządzie gminnym, a w szczególności art. 35 ust. 3 pkt 5, który stanowi co powinien określać statut jednostki pomocniczej.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Jordanowie Śląskim (dalej zwany Regulamin) stanowi załącznik do statutu wprowadzonego wymienioną wyżej uchwałą Rady Gminy nr VII/43/99 z 27 sierpnia 1999 roku. Podobnie jak i statut gminy, regulamin organizacyjny UG nie został dostosowany do aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Nie wykonano zostało zatem zalecenie RIO, przekazane Wójtowi Gminy pismem WK.0913/416/K-50/00 z 1 lipca 2000 roku, dostosowania schematu organizacyjnego Urzędu oraz podporządkowania poszczególnych jego komórek i samodzielnych stanowisk, a także wykazu jednostek organizacyjnych Gminy do stanu odzwierciedlającego faktyczną sytuację.

W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębnionych zostało: 3 referaty, Urząd Stanu Cywilnego, Gminna Biblioteka Publiczno-Szkolna i dwa samodzielne stanowiska. Kierownictwo Urzędu stanowią: Wójt, Sekretarz Gminy i Skarbnik Gminy. W § 11 Regulaminu określony został podział zadań i kompetencji kierownictwa Urzędu, w tym dla z-cy wójta. Z Regulaminu wynika, że zakres działania i kompetencje Skarbnika Gminy określa art. 53 ust. 2 i 3 statutu (składanie kontrasygnaty) oraz § 12 regulaminu (zakres działania referatu finansowego) i inne obowiązujące (bez wymienienia jakie) przepisy w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej Gminy. W Urzędzie nie było dokumentu, z którego wynikałoby komu przypisane zostały obowiązki z-cy wójta, w związku z niepowołaniem osoby na to stanowisko. Zakres czynności Skarbnika był nieadekwatny do zajmowanego stanowiska i nie zawierał uregulowań określonych art. 35 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.). W trakcie kontroli opracowano nowy zakres czynności, obowiązków i kompetencji dla Skarbnika. Skarbnik przyjął i podpisał nowy zakres czynności w dniu 5 lutego 2004 r.

W Regulaminie nie określono ilości etatów. Z podsumowania wykazu stanowisk wynika, że łącznie z kierownictwem i pracownikami samodzielnymi, w UG winno być zatrudnionych 19 pracowników, w tym 3 pracowników fizycznych i 2 bibliotekarzy. Faktycznie, wg stanu na 28 listopada 2003 roku, zatrudnionych było 19 pracowników na 19 etatach, w tym 5 pracowników w Referacie Finansowym (łącznie ze Skarbnikiem Gminy).

W trakcie kontroli, zarządzeniem nr 21/2003 Wójta Gminy z 29 grudnia 2003 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego dla Urzędu Gminy Jordanów Śląski, wprowadzono z dniem 1 stycznia 2004 roku nowy Regulamin Organizacyjny Urzędu określający orga-

Chy. 2

[Signature]

nizację i zasady funkcjonowania Urzędu, m.in. zasady podziału zadań i kompetencji pomiędzy kierownictwo Urzędu.

Określona została liczba etatów – 18 (w tym 4 etaty podległe Skarbnikowi Gminy: Z-cy Gł. Księgowego, ds. księgowości podatkowej, ds. wymiaru podatku i kasjera). Załącznikiem do Regulaminu jest schemat organizacyjny Urzędu, z którego wynikają powiązania pomiędzy poszczególnymi członkami kierownictwa a pracownikami merytorycznymi i ich podporządkowanie.

3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej

Wójt Gminy nie wywiązał się z obowiązku, jaki nakładał na niego art. 35a ust. 3 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.), opracowania w formie pisemnej procedur kontroli. Kontrolowana jednostka nie posiadała jakiegokolwiek instrukcji kontroli wewnętrznej; również w obowiązującym Regulaminie Organizacyjnym Urzędu nie określono zasad, mechanizmów i procedur kontroli. Brakowało również dokumentów potwierdzających przeprowadzenie kontroli wewnętrznych.

Nie wywiązano się także z obowiązku, nałożonego przepisem art. 127 ust. 3 powołanej ustawy, przeprowadzenia kontroli conajmniej 5% wydatków podległych jednostek organizacyjnych zarówno w 2001, 2002 i 2003 roku. Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy o finansach publicznych odpowiedzialnym za całość gospodarki finansowej, w tym za wykonywanie określonych wymienioną ustawą obowiązków w zakresie kontroli finansowej, był i jest kierownik jednostki.

Kontrolowana jednostka nie wywiązała się z obowiązku, jaki nałożył na nią art. 15a ust. 2 ustawy z 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jedn. Dz. U. 2003 r. Nr 153, poz. 1505), opracowania instrukcji postępowania w przypadkach, o których mowa w ust. 1 wymienionego artykułu ustawy.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wymienionymi w pkt 2 i 3 kontrolujący zwrócił się do Wójta z zapytaniem dlaczego nie wywiązał się z obowiązków nałożonych na kierownika jednostki wymienionymi w tych punktach protokołu przepisami prawa. W odpowiedzi Wójt udzielił pisemnego wyjaśnienia (vide załącznik nr 1 do protokołu kontroli), z którego wynika, że: Uchwała Rady Gminy w sprawie uchwalenia statutu, do którego Regulamin organizacyjny Urzędu stanowił załącznik, została zaskarżona przez Wojewodę Dolnośląskiego do NSA, który to sąd do chwili obecnej nie wydał wyroku. Projekty nowych statutów sołectw zostały przekazane sołectwom do konsultacji. Kontrola jednostek, o której stanowi art., 127 ust. 3 ustawy o finansach publicznych nie była dokumentowana w formie pisemnej, jednak ilość jednostek organizacyjnych gminy i ich wielkość pozwalały na bieżącą wiedzę i kontrolę ich działalności w zakresie daleko większym niż to przewiduje ustawa. Wójt deklaruje przeprowadzanie w przyszłości kontroli w oparciu o opracowane procedury kontroli. W zakresie obowiązku opracowania instrukcji, o której stanowi art. 15 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, Wójt uważa, że przepis ten nakazuje opracowanie instrukcji w przypadku podejrzenia przestępstwa z art. 299 KK, a w trakcie obowiązywania ustawy takie podejrzenie w Gminie nie zaistniało, a także, że nie określony został w ustawie termin wprowadzenia instrukcji.

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu, wprowadzonym w życie zarządzeniem Wójta nr 21/2003 z 29 grudnia 2003 roku, w załączniku nr 2 zatytułowanym „Zasady kontroli wewnętrznej” określone zostały procedury kontroli, do których opracowania i wprowadzenia zobowiązany był Wójt przez art. 35a ust. 3 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicz-

nych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.). Do przeprowadzania kontroli wewnętrznej wyznaczeni zostali:

- Wójt i Sekretarz Gminy w zakresie całokształtu spraw i decyzji,
- Skarbnik Gminy w zakresie wpływów i wydatków budżetowych.

W badanym okresie, kontrolę w Urzędzie, w zakresie wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa, przeznaczonej na wypłatę w 2002 i 2003 roku dodatków mieszkaniowych, przeprowadził Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu. Protokół z postępowania kontrolnego pozostawiono w Urzędzie Gminy. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Ostatnią kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Jordanów Śląski przeprowadziła Regionalna Izba Obrachunkowa w okresie od 17 kwietnia do 15 czerwca 2000 roku. Na wystąpienie pokontrolne RIO, które wpłynęło do Urzędu 14 lipca 2000 roku, Wójt Gminy udzielił odpowiedzi (pismo L.dz. 1149/KD/2000 z 10.08.2000r.) o podjętych działaniach w celu usunięcia nieprawidłowości. Niektóre z zaleceń pokontrolnych, mimo deklaracji Wójta Gminy zawartej w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, nie zostało jeszcze zrealizowanych, m.in. zmiany statutu gminy i statutów sołectw, inne zrealizowano w trakcie trwania niniejszej kontroli. Informacje o wykonaniu innych zaleceń pokontrolnych zawarte są w dalszej części protokołu.

II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa

1. Stan i kompletność urzędzeń księgowych

Zasady prowadzenia księgowości dla budżetu Gminy Jordanów Śląski oraz Urzędu Gminy Jordanów Śl. określono w Zakładowym Planie Kont, wprowadzonym do stosowania Zarządzeniem Nr 8/98 Wójta Gminy z dnia 28 grudnia 1998 roku oraz w instrukcji wewnętrznego obiegu dokumentacji finansowo-księgowej, gospodarki kasowej i zasad prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej w Urzędzie Gminy, dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera, wykazu ksiąg rachunkowych. Tym samym zarządzeniem wprowadzono do stosowania instrukcję w sprawie szczegółowych zasad i sposobu przeprowadzania inwentaryzacji okresowej składników majątku, instrukcję w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania i instrukcję w sprawie gospodarki środkami rzeczowymi.

Już w trakcie przeprowadzonej przez RIO w 2000 roku kontroli stwierdzono, że instrukcje: obiegu dokumentacji finansowo-księgowej, gospodarki kasowej, zasad prowadzenia ewidencji księgowej, inwentaryzacji i gospodarki środkami rzeczowymi nie były dostosowane do obowiązującego stanu prawnego, a zawarte w nich wspólne definicje, zasady i obowiązujące terminy nie zostały ujednoczone. W szczególności nie dostosowano „Zakładowego Planu Kont”, „Zasad wyceny aktywów i pasywów” oraz „Instrukcji inwentaryzacyjnej” do przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 roku, Nr 76, poz. 694 ze zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 511 ze zm.). Ponadto stosowane w Urzędzie programy komputerowe nie zostały w sposób formalny zatwierdzone do użytkowania, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 3c i ust. 2 ustawy o rachunkowości. Mimo wydanych w tym zakresie zaleceń pokontrolnych, do 29 grudnia 2003 roku nie dokonano aktualizacji wymienionych wyżej przepisów wewnętrznych. W związku z powyższym kontrolujący zwrócił się do Skarbnika Gminy o wyjaśnienie, dlaczego nie podjęto działań mających na celu usunię-

Fig. 71

(Signature)

cie wymienionych nieprawidłowości. Z wyjaśnienia Skarbnika, które stanowi **załącznik nr 2** do protokołu kontroli wynika, że:

- nie poczuwała się do obowiązku przeprowadzenia kontroli 5% wydatków jednostek organizacyjnych gminy, ponieważ należało to do obowiązków Zarządu; nie otrzymała w tym zakresie żadnego polecenia ani upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
- w trakcie bieżącej kontroli zostały wprowadzone w życie zarządzeniem nr 19/2003 Wójta Gminy z 29 grudnia 2003 roku, opracowane w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy: „Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów księgowych”, „Zakładowy plan kont dla budżetu gminy i Urzędu Gminy”, „Instrukcja w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie”, „Instrukcja w sprawie gospodarki kasowej”, „Instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania” i „Instrukcja w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat”.

Urząd Gminy, prowadzi księgi rachunkowe dla budżetu w siedzibie jednostki stosując technikę komputerową oraz rejestrową w oparciu o program komputerowy pod nazwą „Księgowość budżetowa jednostki” wersja 8.06 z października 1999 roku, autorstwa Zakładu Systemów Informatycznych „SIGID” Sp. z o.o. 60-978 Poznań, ul. Grimma 38, i programy tej samej firmy pod nazwami:

- „Podatek rolny/leśny/od nieruchomości od osób fizycznych” wydanie 2.00, wersja RF 8.0 x z września 1996 roku,
- „Ewidencja środków trwałych i przedmiotów w ewidencji” wydanie 1.00, wersja ESTN 8.x z września 1996 roku,
- „Księgowość analityczna” wydanie 2.00, wersja 9.00 z sierpnia 1999 roku,
- „Kadry i płace pracowników urzędu i podległej urzędów oświaty” wydanie 1.00, wersja 6.1/8x z września 1996 roku,

Poza tym w Urzędzie stosowane są programy:

- „Płatnik” autorstwa firmy Prokom SOFTWARE S.A.,
- „Droga” autorstwa Ośrodka Informatyki Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- „Woda” autorstwa Andrzeja Magierowskiego i Artura Monety,
- „Budżet ST-II” – sprawozdawczość budżetowa autorstwa firmy OPW DOSKOMP z Łodzi.

Sposób zabezpieczenia systemu informatycznego oraz bazy danych został opisany w załączniku nr 3 do Zarządzenia Wójta nr 8/98 zatytułowanym „Dokumentacja systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera”. Z dokumentu tego wynika, że każdy program posiada zakodowane hasło, przez które można wejść do poszczególnych programów. Pracownik pracujący na danym stanowisku ma do dyspozycji hasło swojego programu. Każdy pracownik na swoim stanowisku pracy, w celu zabezpieczenia danych przed zniszczeniem, obowiązany jest do dokonywania wydruków lub zapisów na dyskietkach. Dyskietki należy przechowywać na stanowiskach pracy w kasetkach przeznaczonych do przechowywania dyskietek. Kasetki z dyskietkami i wydruki należy przechowywać w szafach pod zamknięciem, odpowiednio opisane czego i jakiego okresu dotyczą. Serwer przechowywany jest w nie klimatyzowanym gabinecie Wójta Gminy, które to pomieszczenie nie wyposażone jest w drzwi antywłamaniowe i kraty w oknach.

W zakresie prawidłowości archiwizowania dokumentów księgowych ustalono, że Urząd posiada archiwum zakładowe. Zarządzeniem nr 6/96 z 28 sierpnia 1996 roku Wójt Gminy wprowadził do stosowania Instrukcję organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego Urzędu Gminy Jordanów Śląski. Instrukcja ta nie została dostosowana do aktualnie obowiązujących przepisów, a w szczególności ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jedn. Dz. U. z 2002 roku Nr 171, poz. 1396 ze zm.) oraz rozpo-

ządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 roku w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1375). Za funkcjonowanie archiwum odpowiedzialnym jest Sekretarz Gminy, chociaż z instrukcji wynika, że archiwum zakładowe prowadzi pracownik wyznaczony do tego celu przez Wójta Gminy na wniosek kierownika działu administracyjnego. Wójt nie wyznaczył takiego pracownika, nie wspominając, że w strukturze organizacyjnej Urzędu nie utworzono stanowiska kierownika działu administracyjnego. W trakcie kontroli, zarządzeniem nr 4/2004 z 5 lutego wprowadzono do stosowania nową instrukcję dotyczącą funkcjonowania archiwum zakładowego i zasad postępowania z dokumentacją w Urzędzie Gminy.

Na zlecenie Urzędu, uporządkowania zakładowego archiwum dokonał w 2003 roku emerytowany pracownik Archiwum Państwowego. Do archiwum państwowego przekazano dokumenty z lat do 1997 roku; dokumenty nie podlegające archiwizacji zostały spisane i zlikwidowane. Dokumenty przyjmuje do archiwum Sekretarz Gminy. Referat Finansowy przekazał do archiwum zakładowego dokumenty z lat 1998-2000. Dokumentacja finansowo-księgowa z lat 2001-2002 znajduje się na stanowiskach pracy.

2. Prawdliwość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej

W Urzędzie Gminy prowadzona jest ewidencja księgowa dla budżetu gminy oraz dla Urzędu; jednostki budżetowe prowadzą ewidencję księgową samodzielnie. Dochody i wydatki jednostek budżetowych ujmowane były w księgach rachunkowych na kontach na podstawie sprawozdań, odrębnie dla poszczególnych jednostek.

Stosowane w Urzędzie urządzenia księgowe były w pełni dostosowane do potrzeb jednostki. Sprawdzono wydruki komputerowe kont księgi głównej i kont pomocniczych za rok 2002 i ustalono, że na konta wprowadzono pod datą otwarcia ksiąg rachunkowych salda początkowe aktywów i pasywów, a następnie dokonywano kolejnych zapisów w poszczególnych miesiącach. Zapisy te dokonywane były w kolejności chronologicznej. Sumy sald początkowych i obrotów na kontach ksiąg pomocniczych stanowiły salda początkowe i obroty odpowiedniego konta księgi głównej. Ewidencję księgową w Urzędzie prowadzi się systemem komputerowym w kilkudziesięciu (np. w październiku 2002 roku było ich 97) dziennikach „specjalizowanych”. Każdy oznaczony jest kodem literowym, i tak:

- w dzienniku oznaczonym literą F księgowane są faktury, rachunki, refaktury, decyzje-opłaty,
- w dzienniku oznaczonym literą P – polecenia księgowania, deklaracje np. ZUS, VAT
- w dzienniku oznaczonym literą O – korekty bilansu otwarcia,
- w dzienniku oznaczonym literą R – raporty kasowe,
- w dzienniku oznaczonym literą W – wyciągi bankowe (przelewy, wpłaty).

Sprawdzono zapisy księgowe w ewidencji syntetycznej i analitycznej ustalając, że ostatniego zapisu za rok 2003 dokonano w dniu 10 listopada 2003 roku.: Na koncie 234/400 zaksięgowano refakturę obciążeniową za rozmowy telefoniczne ujętą w dzienniku F030332, na koncie 130/221 zaksięgowano opłatę za wodę ujętą w dzienniku W030327, na koncie 130/201 zaksięgowano przelew UG za serwis program USC ujęty w dzienniku nr W030327. Wszystkie dowody księgowe opatrzone były jedynie tym samym numerem dziennika, bez podania pozycji, pod którą w danym dzienniku były zaksięgowane. Powyższe oznacza, że dowody księgowe nie spełniały wymogu art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.), który stanowi, że dowód księgowy powinien zawierać co najmniej określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego.

3. Sprawozdawczość budżetowa

Sprawdzono prawidłowość sporządzania sprawozdań w 2002 roku w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279). Ustalono, że sprawozdania zbiorcze, w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzane były w oparciu o sprawozdania z wykonania planów wydatków i dochodów budżetowych podległych jednostek budżetowych.

Kontrola danych dotyczących planu i wykonania, w ewidencji księgowej i sprawozdaniach finansowych (o dochodach i wydatkach budżetowych, o nadwyżce/deficycie) w 2002 roku, nie wykazała nieprawidłowości. Sprawozdania gminy z dochodów (Rb-27S), wydatków (Rb-28S), oraz bilans Gminy za 2002 rok i bilans Urzędu jako jednostki budżetowej zawierały dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową.

III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

1. Gospodarka środkami pieniężnymi

Niezapowiedzianą kontrolę kasy przeprowadzono w dniu 2 grudnia 2003 roku. Jej wyniki opisano w odrębnym protokole stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego protokołu kontroli. Obsługę kasową Urzędu prowadzi Małgorzata Rusnak – posiadająca angaż kasjera. W aktach osobowych kasjerki znajduje się zakres obowiązków, zapytanie o karalność, przyrzeczenie o przestrzeganiu tajemnicy skarbowej i danych osobowych oraz deklaracja o odpowiedzialności materialnej za powierzone pieniądze i inne wartości. Podczas kontroli stanu gotówki i innych walorów przechowywanych w kasie, tj. znaków opłaty skarbowej, czeków gotówkowych, weksli i kwitariuszy przychodowych nie stwierdzono rozbieżności z prowadzoną ewidencją. Pogotowie kasowe w wysokości 2.000 zł ustalone zostało przez Wójta Gminy w drodze pisemnej decyzji z 2 stycznia 2003 roku.

Celem ustalenia prawidłowości dokonywania operacji kasowych oraz ich dokumentowania i ewidencjonowania, badaniu poddano raporty kasowe nr 11 i 12 z czerwca oraz raporty nr 19 i 20 z października 2002 roku, raporty nr 13 i 14 z lipca oraz nr 17 i 18 z września 2003 roku wraz z dołączonymi do nich dowodami źródłowymi.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- dowody źródłowe, załączone do raportów kasowych posiadały numery identyfikacyjne (nr raportu i pozycję pod którą dokument został ujęty w raporcie), a sam raport również numer dziennika, w którym został zaewidencjonowany. W raportach kasowych podawano datę księgowania, nazwę dowodu i kwotę operacji kasowej;
- na dokumentach dokonywana była dekretacja; znajdowały się też podpisy osoby dokonującej dekretacji jak i podpisy osób zatwierdzających do wypłaty;
- na fakturach (dowody z 2002 roku: Nr RK 11 poz. 4, 12, 13, 26, 27, 32, RK 12 poz. 3, RK 19 poz. 24, 29, RK 20 poz. 4, 12, 31, dowody z 2003 roku: RK 17 poz. 31, RK 18 poz. 2, 14), za paliwo do autobusu nr rej. DWRA 373, nie wymieniono kart drogowych, w których zakupiona ilość paliwa winna być ujęta i rozliczona. Podobnie nie wymieniano numerów kart drogowych na rachunkach za paliwo zakupione do traktora-kosiarki (RK 13/2003 poz. 22, RK 14/2003 poz. 4, RK 17 poz. 22);
- na dowodach wpłaty: KP nr 300792 (RK 11/2002 poz. 1), KP nr 300794 (RK 11/2002 poz. 3), KP nr 300796 (RK 11/2002 poz. 5), KP nr 300797 (RK 11/2002 poz. 7), KP nr 300798 (RK 11/2002 poz. 9), KP nr 300802 (RK 11/2002 poz. 15), KP nr 300804 (RK 11/2002 poz. 17), KP nr 300805 (RK 11/2002 poz. 19), KP nr 300806 (dow. RK 11/2002 poz. 21), KP nr 300817 (RK 12/2002 poz. 9) jak również na dowodach KP nr 300808, 300809, 300811, 300812, 300815, 300816, 300818, 300819 dołączonych do raportu kasowego nr 12/2002 i wszystkich pozosta-

tych dowodach wpłaty KP dołączonych do sprawdzonych raportów kasowych, brakowało podpisu osoby sprawdzającej, zatwierdzającej oraz podpisu kasjera przyjmującego pieniądze.

- wypłacono ekwiwalent (lista płac bez numeru z 5 czerwca 2002 roku, RK 11 poz. 20) członkom OSP za uczestnictwo w działaniach ratowniczo-gaśniczych w II kwartale 2002 roku, w tym za ćwiczenia praktyczne (przeprowadzone 18 maja razem 30 godzin, co daje 369,60 zł) przed zawodami sportowymi, co stanowiło nienależne świadczenie. Zgodnie z art. 28 pkt 1 i 2 ustawy z 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 ze zm.) ekwiwalent pieniężny otrzymuje członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną. Ćwiczenia, o których napisano wyżej nie były zorganizowane przez Państwową Straż Pożarną;

- na podstawie rachunku nr 2/2002 z 22.10.2002 r. wystawionego przez Sklep Wielobranżowy w Biskupicach za artykuły spożywcze wypłacono z kasy Urzędu kwotę 113,14 zł (RK 20, poz. 19) nie określając komu (brak nazwiska i numeru dowodu osobistego). Podobnie w 2003 roku: RK 14 poz. 9, RK 17 poz. 19, 34, RK 18 poz. 5, 8, 9;

- na podstawie rachunku z 3 września 2003 roku (dow. RK 17, poz. 15), wystawionego przez osobę fizyczną za prace wykonane zgodnie z umową-zleceniem UG/54/2003, wypłacono z kasy Urzędu 756,00 zł (brutto 900,00 zł). Z rachunku i z treści umowy wynika, że wydatek dotyczył kosztów organizacji i obsługi gastronomicznej „poczęstunku” w dniach 31.08-01.09.2003 r. w Gminnym Ośrodku Kultury. Obydwa dokumenty nie zawierają opisu z jakiej okazji i dla kogo ten „poczęstunek” został zorganizowany. Z ustnego wyjaśnienia Skarbnika wynika, że okazją były gminne dożynki 2003;

Obsługę bankową budżetu Gminy prowadzi Bank Spółdzielczy w Kobierzycach O/Łagiewniki na podstawie umowy (bez numeru) rachunku bankowego z 9 października 1996 roku. Rada Gminy podjęła uchwałę nr XIV/96/96 wskazującą bank do obsługi Gminy 30 grudnia 1996 roku akceptując dotychczasowy stan rzeczy. Umowa nie określa, na jaki okres została zawarta, co aktualnie narusza art. 73 ustawy z 10 czerwca 1994 roku o zamówieniach publicznych (jednolity tekst Dz. U. z 1998 roku, Nr 119, poz. 773) w myśl którego, umowy powinny być zawierane na okres nie przekraczający 3 lata. Zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych, bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego winien prowadzić bank wybrany przez organ stanowiący jednostki w trybie określonym w przepisach ustawy o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.).

W wymienionym wyżej banku, Gmina posiada rachunki pod nazwami: główny, funduszu socjalnego, ochrony środowiska, depozytowy i gminnego centrum informacji.

Dodatkowo jednostka posiadała rachunek w Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. O/Wałbrzych Filia w Nowej Rudzie, który służy do obsługi kredytu zaciągniętego w tym banku na budowę hali sportowej w Jordanowie Śląskim. Bank został wskazany stosowną uchwałą Rady Gminy.

2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

Rejestry druków ścisłego zarachowania, tj. kwitariuszy K-103 i K-104, dowodów KP-kasa przyjmie, świadectw miejsca pochodzenia zwierząt i książeczek czekowych prowadzone były przez kasjera i przechowywane w kasie Urzędu Gminy. W rejestrach tych odnotowywano zakupy druków (przychód) i ich rozchód oraz rozliczenie druków zwracanych. Do gospodarki drukami ścisłego zarachowania nie wniesiono uwag. Ostatnia inwentaryzacja druków ścisłego zarachowania przeprowadzona 31 grudnia 2002 roku nie wykazała nieprawidłowości. W trakcie przeprowadzania kontroli kasy sprawdzono druki ścisłego zarachowania znajdujące się w kasie i ustalono, że ewidencja druków ścisłego zarachowania była zgodna ze stanem faktycznym.

3. Rozrachunki i roszczenia

Sprawdzono ewidencję księgową na kontach rozrachunkowych zespołu 2 – „rozrachunki i roszczenia” syntetycznych i analitycznych prowadzonych dla Urzędu wg stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku i 30 września 2003 roku i ustalono, że salda tych kont wynikały z zapisów księgowych operacji gospodarczych dokonywanych w badanym okresie. W bilansie Urzędu, jako jednostki, na koniec 2002 roku stan należności długoterminowych wykazano w kwocie 91.016,59 zł, należności krótkoterminowych w kwocie 186.934,16 zł. Zobowiązania długoterminowe nie wystąpiły. Stan zobowiązań krótkoterminowych wykazano w kwocie 154.240,85 zł, na co złożyły się zobowiązania:

- z tytułu ubezpieczeń społecznych – 25.221,85 zł,
- z tytułu wynagrodzeń – 36.878,66 zł,
- pozostałych – 18.277,51 zł,
- sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie należytego wykonania umów) – 73.862,78 zł.

Na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości Urząd wystosował wezwania do wszystkich kontrahentów do potwierdzenia zgodności sald figurujących w księgach na dzień 31 grudnia 2002 roku. Sprawdzono ewidencję księgową kont rozrachunkowych i ustalono, że na koniec 2002 roku wystąpiły salda na następujących kontach rozrachunkowych:

- 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” – Wn 881,53 zł,
- 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – Wn 160.859,91 zł (zaległości podatkowe, dzierżawy lokali mieszkalnych i użytkowych, dzierżawy gruntów, usługi za wodę, partycypacja w kosztach budowy wodociągów, spłata nieruchomości, wpływy z podatku od osób fizycznych), Ma 2.490,86 zł (niezwrócona nadpłata podatku leśnego od osób prawnych jeszcze z lat ubiegłych w kwocie 1,00 zł; nieprzekazany podatek od czynności cywilnoprawnych w kwocie 2.465,66 zł, niezwrócona opłata skarbową w wysokości 24,20 zł),
- 226 „Długoterminowe należności budżetowe” – Wn 91.016,59 zł (spłaty nieruchomości 73.699,49 zł; partycypacja w kosztach budowy wodociągów 17.317,10 zł),
- 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” – Ma 25.221,85 zł (ZUS),
- 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” – Ma 36.878,66 zł – naliczone a niewypłacone wynagrodzenie „13-tka”,
- 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” – Ma 1,00 zł – zobowiązanie wobec pracownika (Ligas Piotr) z tytułu zaliczki; Wn 22.317,31 zł – należności od pracowników z tytułu nierozliczonych rozmów telefonicznych i pożyczek mieszkaniowych udzielonych z funduszu socjalnego,
- 240 „Pozostałe rozrachunki” – Wn 423,80 zł (korekta dokonana przez bank - prowizja); Ma 87.196,82 zł – zobowiązania wobec:
 - 1) kapitalizacja odsetek od zabezpieczeń należytego wykonania robót – 7.796,14 zł,
 - 2) AK-BUD Sp. cywilna Kurant B. i A. z Poznania – 16.393,34 zł (zabezpieczenie należytego wykonania robót),
 - 3) Przedsiębiorstwo Inwestycji Ekologicznych EKOINWEST Sp. z o. o. z Wrocławia – 2.680,00 zł (zabezpieczenie z tytułu rękojmi),
 - 4) P.P.U.H. ELBAN Sp. z o.o. Żerniki Wrocławskie - 1.134,45 zł (rękojmia),
 - 5) Wydobywanie i Przerób Kamienia Budowlanego Karczyn – 413,28 zł (rękojmia),
 - 6) Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane Import-Eksport Pitera Adam Instalatorstwo elektryczne – 36.548,49 zł (zabezpieczenie należytego wykonania robót),
 - 7) Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Wrocław – 522,00 zł (rękojmia),
 - 8) P.P.H.U. ROMIS Piotr Milewicz z Dzierżoniowa – 421,00 zł (rękojmia),
 - 9) Reg. Zw. Spółek Wodnych Strzelin – 673,05 zł (rękojmia),

- 10) Spółdzielnia Usług Rolniczych Jordanów – 4.292,90 zł (rękojmia),
 11) Przeds. Budownictwa Przemysłowego Zachód Wrocław – 1.894,00 zł z tytułu (rękoj-
 mia),
 12) ZURB Przeds. Handlowo-Usługowe Strzelin – 8.890,27 zł (rękojmia).

Według stanu na 30 września 2003 roku na kontach rozrachunkowych wystąpiły następujące salda:

Nr konta	Nazwa konta	Saldo Wn	Saldo Ma
201	Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami	4.978,48	417.959,91
221	Należności z tytułu dochodów budżet.	604.173,46	2.878,83
222	Rozliczenie dochodów budżetowych	0	0
223	Rozliczenie wydatków budżetowych	0	0
225	Rozrachunki z budżetami	0	630,00
226	Długoterminowe należności budżetowe	56.457,28	0
229	Pozostałe rozrachunki publicznoprawne	0	0
231	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	0	0
234	Pozostałe rozrachunki z pracownikami	30.776,55	1,00
240	Pozostałe rozrachunki	564,60	115.317,52

Zagadnienia związane z egzekucją należności zostały opisane w dalszej części protokołu kontroli.

4. Inwentaryzacja

Obowiązująca w Urzędzie „Instrukcja w sprawie szczegółowych zasad i sposobu przeprowadzania inwentaryzacji okresowej składników majątku w Urzędzie Gminy w Jordanowie Śląskim” wprowadzona w życie Zarządzeniem Nr 8/98 Wójta Gminy z dnia 28 grudnia 1998 roku do dnia rozpoczęcia kontroli nie została zmieniona, mimo zalecenia zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej (WK.0913/416/K-50/00 z 1 lipca 2000 roku). W trakcie kontroli wprowadzono zarządzeniem nr 19/2003 Wójta Gminy z 29 grudnia 2003 roku nową instrukcję w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie.

Na koniec 2002 roku w Urzędzie przeprowadzono inwentaryzację należności drogą uzyskania od kontrahentów i otrzymania od banków potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości Urząd wystosował wezwania do wszystkich kontrahentów do potwierdzenia zgodności sald figurujących w księgach na dzień 31 grudnia 2002 roku.

5. Kredyty, pożyczki i poręczenia

W bilansie z wykonania budżetu jednostki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2002 roku nie wykazano zobowiązań długoterminowych. W budżecie gminy za 2002 rok wykazano zobowiązania długoterminowe w kwocie 960.000 zł, które wynikały z kredytów zaciągniętych w Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. Oddział Wojewódzki we Wrocławiu w kwocie 500.000 zł na budowę Szkoły Podstawowej w Jordanowie Śląskim i Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. O/Wałbrzych Filia w Nowej Rudzie na realizację inwestycji – budowa hali sportowej w Jordanowie Śl. w kwocie 1.000.000 zł.

Zobowiązania finansowe z tytułu zaciągniętych kredytów wynikały z umów kredytowych zawartych z:

Opiej ✓

Opiej

1) Umowa nr 2095-92 z 25.08.1995 r. zawarta z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. Oddział Wojewódzki we Wrocławiu o kredyt na działalność inwestycyjną w zakresie oświaty i doradztwa rolniczego ze środków pieniężnych Fundacji „Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund” w kwocie 500.000 zł. Termin spłaty kredytu został określony na 31.07.2002 rok. Z ewidencji księgowej konta 134 i wyciągu bankowego wynika, że Gmina dotrzymała terminu i spłaciła ostatnią ratę kredytu w wysokości 71.500 zł dnia 24 lipca 2002 roku;

2) Umowa kredytu nr 2001-0441 z 28 listopada 2001 roku zawarta z Bankiem Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w Warszawie Oddział w Wałbrzychu Filia w Nowej Rudzie o udzielenie kredytu inwestycyjnego w wysokości 1.000.000 zł (jeden milion). Zgodę na zaciągnięcie kredytu długoterminowego w wysokości 1.000.000 zł na realizację budowy hali sportowej wyraziła Rada Gminy podejmując uchwałę nr XXII/120/2001 z 16 listopada 2001 roku w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego w BISE S.A. oraz lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach. Gmina uzyskała zgodę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na zawarcie umowy na okres 7 lat.

Zgodnie z postanowieniami umowy, Gmina zobowiązana została spłacić zaciągnięty kredyt w 25 ratach kwartalnych w terminie do 31.10.2008 roku. Z ewidencji księgowej wynika, że wg stanu na 30 września 2003 roku, na koncie 134 „Kredyty bankowe” saldo końcowe wynosiło 840.000 zł i było to zobowiązanie Gminy z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę hali sportowej.

Zarówno w 2002 jak i w 2003 roku Gmina nie udzielała poręczeń lub gwarancji innym jednostkom samorządu terytorialnego, ani też nie udzieliła jakichkolwiek pożyczek.

Na koniec 2002 roku dług publiczny Gminy wynosił 960.000 zł, co stanowiło 19,32% dochodów, a na 30 września 2003 roku dług ten wynosił 840.000 zł, co stanowiło 17,16% zaplanowanych na 2003 rok dochodów, a 25,28% dochodów uzyskanych za trzy kwartały. Powyższe oznacza, że nie został przekroczony dopuszczalny próg 60% długu jednostki samorządu terytorialnego określony art. 114 ustawy o finansach publicznych.

IV. Wykonanie budżetu

Budżet Gminy na 2002 rok uchwalony został Uchwałą nr XXV/126/2001 Rady Gminy z 28 grudnia 2001 roku. Dochody zaplanowane zostały w wysokości 3.867.560 zł, a wydatki w wysokości 3.756.060 zł. W uchwale postanowiono, że nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 111.500 zł przeznacza się na spłatę rat zaciągniętych kredytów. W wyniku zmian, dokonanych w ciągu roku obrachunkowego 24 uchwałami Rady Gminy i Zarządu Gminy plan dochodów gminy na 31 grudnia 2002 roku zamknął się kwotą 4.978.876,24 zł. Ze sprawozdań wynika, że został on zrealizowany w 100%. Plan wydatków, po zmianach, na 31 grudnia 2002 roku wynosił 5.208.467,24 zł, a wykonano go w 89,46% wydatkując kwotę 4.659.737 zł, co oznacza, że plan wydatków ogółem nie został przekroczony.

Budżet Gminy na rok 2003 Rada Gminy ustanowiła Uchwałą nr IV/17/2002 z 30 grudnia 2002 roku. Zaplanowano, że dochody gminy wyniosą 4.710.526 zł, a wydatki 4.550.526 zł. Wg stanu na 30 września 2003 roku, plan dochodów po zmianach (14 uchwał wprowadzających zmiany do budżetu) wynosił 4.894.983 zł, a wydatków 5.271.983 zł. Wykaz uchwał wprowadzających zmiany do budżetów na 2002 i 2003 rok stanowi **załącznik nr 4** do protokołu kontroli.

Uchwałą Zarządu Gminy nr 11/2002 z 5 marca 2002 roku w sprawie ustalenia harmonogramu realizacji planowanych dochodów i wydatków oraz rozchodów związanych z rozdysponowaniem nadwyżki dochodów nad wydatkami na rok 2002 zatwierdzono harmonogram dochodów i wydatków budżetowych na 2002 rok z podziałem na kwartały. W trakcie realizacji

budżetu w 2002 roku, jak już napisano wyżej, dokonano wielu zmian w budżecie zarówno po stronie planu dochodów jak i wydatków. Zmiany te nie znalazły swojego odzwierciedlenia w harmonogramie. Powyższe oznacza, że realizacja wydatków w 2002 roku dokonywana była z naruszeniem art. 29 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

Na rok 2003 harmonogramu nie opracowano, co oznacza, że nie wywiązano się z obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Z wyjaśnienia Skarbnika zawartego w załączniku nr 2 do protokołu wynika, że powodem nie opracowania harmonogramu na 2003 rok było spiętrzenie obowiązków wynikających z konieczności zastępstwa dwóch pracowników księgowości przebywających na zwolnieniach lekarskich w okresie kiedy opracowywany był układ wykonawczy budżetu. Opracowanie harmonogramu w okresie późniejszym, tylko po to aby był, Skarbnik uważał za niestosowne, bo i tak realizacja wydatków odbywa się w oparciu o zrealizowane wpływy, na które w większości nie ma się zbyt wielkiego wpływu.

1. Dochody budżetowe

W budżetach Gminy na oba skontrolowane lata, tj. 2002 i 2003, w planach dochodów ujęte zostały wszystkie należne Gminie dochody określone w art. 54 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i ustawie z 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 ze zm.).

W przyjętym na rok 2002 planie dochodów, po zmianach dokonanych w ciągu roku budżetowego, ostatecznie ustalono planowane dochody na kwotę 4.978.876,24 zł. Ze sprawozdania rocznego Rb-27S wynika, że dochody wykonane za ten okres roku zamknęły się kwotą 4.967.613 zł, a więc było to 99,78%.

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania budżetu za okres III kwartałów 2003 roku wykazano dochody w kwocie 3.322.495 zł, co oznacza zaawansowanie wykonania planu rocznego w wysokości 67,88%.

W strukturze dochodów za 2002 rok dochody własne gminy stanowiły po stronie planu 43,84%, natomiast po stronie wykonania 43,70%. W budżecie na 2003 roku udział dochodów własnych w stosunku do dochodów gminy ogółem zaplanowano w wysokości 45,96% (2.164.766 zł).

Plan i wykonanie dochodów własnych, wg tytułów i podziałek klasyfikacji budżetowej za 2002 rok i trzy kwartały 2003 roku został przedstawiony w **załączniku nr 5** do protokołu kontroli.

1.1. Subwencje

W 2002 roku Minister Finansów przyznał i przekazał Gminie Jordanów Śląski subwencje w ogólnej kwocie 1.703.053 zł. Złożyły się na nie:

- Subwencja oświatowa (rozdz. 75801 § 292) – 1.396.508 zł, z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-27/01 – 1.196.392 zł,
 - decyzją nr ST3-4820-35/01 – 28.458 zł,
 - decyzją nr ST-4820-16/02 – 25.934 zł,
- Subwencja ogólna (rozdz. 75802 § 292) – 2.353 zł, z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-27/01 – 4.886 zł (gmina otrzymała 2.162 zł),
 - decyzją nr ST3-4820-35/01 zmniejszono przyznaną wcześniej subwencję o 2.724 zł,
 - decyzją nr ST3-4820-16/02 – 191 zł,
- Subwencja rekompensująca dochody utracone w związku z częściową likwidacją podatku od środków transportowych (rozdz. 75805 § 292) – 172.948 zł, z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-27/01 przyznano gminie 176.471 zł,

Choj → *78*

[Signature]

- decyzją nr ST3-48-35/01 zmniejszono przyznaną wcześniej kwotę o 3.523 zł,
- Subwencja rekompensująca dochody utracone z tytułu udzielonych ulg i zwolnień ustawowych (rozdz. 75805 § 292) – 131.244 zł, z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-43/02 – 66.211 zł,
 - decyzją nr ST3-4820-68/02 – 65.033 zł.

Na 2003 rok Minister Finansów przyznał gminie subwencje w łącznej wysokości 1.796.550 zł, z czego do 30 września gmina otrzymała 1.464.670 zł, w tym:

- Subwencja oświatowa – przyznano 1.490.182 zł (gmina otrzymała 1.262.119 zł), z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-71/02 – 1.431.471 zł (gmina otrzymała 1.262.119 zł),
 - decyzją nr ST3-4820-1/03/57 – przyznano, ale nie przekazano gminie 58.711 zł;
- Subwencja ogólna – przyznano 3.169 zł, przekazano gminie 2.376 zł, z tego:
 - decyzją nr ST3-4820-71/02 – przyznano 2.766 zł, przekazano 2.376 zł,
 - decyzją nr ST3-4820-1/03/57 – przyznano 403 zł, do 30 września jeszcze nie przekazano
- Subwencja drogowa – decyzją ST3-4820-71/02 przyznano gminie 173.397 zł, a do 30 września przekazano 130.050 zł;
- Subwencja rekompensująca utracone dochody z tytułu udzielonych ulg i zwolnień ustawowych w podatkach – decyzją nr ST3-4820-25/03 przyznano i przekazano do 30 września 2003 roku 70.125 zł.

Kwoty subwencji wykazane przez Gminę w sprawozdaniach z wykonania budżetu były adekwatne do kwot subwencji przyznaných Gminie wymienionymi wyżej decyzjami.

1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat

W budżecie gminy na 2002 rok, zatwierdzonym uchwałą nr XXV/126/2001 Rady Gminy z 28 grudnia 2001 roku, zaplanowano dochody z podatków i opłat w wysokości 1.294.049 zł i udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w wysokości 279.600 zł. Po zmianach dokonanych w budżecie w ciągu roku, plan dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej wynosił 1.641.988 zł. Jak wynika ze sprawozdania rocznego Rb-27S plan wykonany został w wysokości 1.624.710 zł, tj. 98,95%. Dochody z tytułu podatku rolnego, leśnego, od nieruchomości, od środków transportowych i czynności cywilnoprawnych, zaplanowane w kwocie 549.506 zł zostały zrealizowane w kwocie 587.677 zł, tj. w 106,95%, natomiast te same dochody podatkowe od osób fizycznych zaplanowane w wysokości 746.818 zł zrealizowano w kwocie 716.623 zł, tj. w 95,96%.

Za 9 miesięcy 2003 roku dochody z tytułu podatków i opłat wyniosły łącznie 1.500.914 zł (plan roczny po zmianach wynosił 2.164.766 zł). Z podatków od osób prawnych uzyskano 465.934 zł, od osób fizycznych 393.690 zł, z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych 165.845 zł, a od osób prawnych 1.370 zł, z gospodarki majątkiem gminy 367.961 zł, opłaty skarbowej 7.454 zł i za zezwolenia na sprzedaż alkoholu 43.314 zł.

Ewidencja podatkowa, oprócz podatku od środków transportowych, prowadzona była w oparciu o program komputerowy „SIGID”, który automatycznie rejestrował opóźnienia i naliczał odsetki od nieterminowych wpłat rat podatkowych. Program umożliwiał również automatyczne nadawanie numerów kontowych poszczególnym podatnikom.

Za wymiar podatków, ich ewidencję i egzekucję odpowiadały w kontrolowanym Urzędzie Małgorzata Winiarska, Irena Warchoń, Regina Tomaško oraz w zakresie podatku od środków transportowych także Małgorzata Rusnak, wszystkie zatrudnione w referacie finansowym.

Do celów kontrolnych wytypowano podatki i opłaty lokalne, których udział wartościowy w strukturze dochodów własnych był największy, tj. podatek od nieruchomości, podatek rolny,

leśny, podatek od środków transportowych, opłatę za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody z gospodarki mieniem.

Wysokość stawek podatkowych na 2002 i 2003 rok została określona następującymi uchwałami Rady Gminy Jordanów:

1) Nr XXII/116/2001 z 16 listopada 2001 roku w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości na rok 2002 na terenie Gminy Jordanów Śląski. Stawki ustalone przez Radę nie były wyższe od górnych stawek podanych w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84) i rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 października 2001 roku w sprawie określenia górnych granic stawek kwotowych w niektórych podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 125, poz. 1375). Poza zwolnieniami określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada zwolniła z podatku:

- własne jednostki organizacyjne,
- zabudowania gospodarcze będące własnością emerytów i rencistów prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe, którzy przekazali swoje gospodarstwa na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli nie jest w nich prowadzona działalność gospodarcza,
- powierzchnie użytkowe piwnic i strychów w budynkach mieszkalnych oprócz zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- budynki lub ich części wykorzystywane na prowadzenie działalności rolniczej – produkcja żywności – przez osoby nie będące rolnikami.

Pobór podatku od osób fizycznych ustalono, pozostawiając podatnikom swobodę wyboru formy, albo poprzez wpłatę w kasie Urzędu, albo u inkasenta. Stawki podatku na 2003 rok zostały ustalone uchwałą Nr III/12/2002 Rady Gminy z 17 grudnia 2002 roku.

2) Nr XXIII/122/2001 z 20 listopada 2001 roku w sprawie obniżenia ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Jordanów Śląski na rok 2002. Wymienioną uchwałą Rada obniżyła stawkę z kwoty 37,19 zł do kwoty 35,82 zł za 1 q, tj. o 1,37 zł. W uchwale nie określono formy poboru podatku. Na rok 2003 Rada Gminy nie podejmowała uchwały w sprawie obniżenia ceny skupu żyta.

3) Nr XXII/117/2001 z 16 listopada 2001 roku w sprawie określenia stawek od posiadania psów na 2002 rok na terenie Gminy Jordanów Śląski. Rada ustaliła stawkę w kwocie 37,19 zł od jednego psa i zwolniła, poza zwolnieniami określonymi w art. 13 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z podatku od jednego psa emerytów i rencistów prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe. Pobór podatku zarządzono w drodze inkasa. Na rok 2003 stawka podatku w kwocie 50,00 zł została ustanowiona uchwałą nr III/11/2002 z 17 grudnia 2002 roku. Ustalono zostało wynagrodzenie inkasenta za pobór podatku w wysokości 70% zainkasowanej sumy.

4) Nr XXV/125/2001 z 28 grudnia 2001 roku w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych na rok 2002 i Nr III/10/2002 z 17 grudnia 2002 roku. Do ostatniej uchwały zostały wprowadzone zmiany uchwałą Nr IV/15/2002 z 30 grudnia 2002 roku. Ustalono przez Radę stawki nie były wyższe niż określone w art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (wersja - Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 840).

5) Rada Gminy nie podejmowała uchwały w sprawie stawki podatku leśnego.

6) Nr XVIII/100/2001 z 30 marca 2001 roku w sprawie opłaty administracyjnej od wpisu lub zmiany wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Ustalono stawki obowiązujące do 31 grudnia 2001 roku.

7) Nr VIII/37/2003 z 29 września 2003 roku w sprawie wprowadzenia opłaty administracyjnej za niektóre czynności urzędowe wykonywane przez organy Gminy. Rada ustaliła stawkę w wysokości 50,00 zł za wydanie wypisu z planu miejscowego, stawkę 60,00 zł za zatwierdzenie projektu podziału i scalenia nieruchomości i stawkę 2,00 zł za jednorazowe udostępnienie wy-

Opis *75*

kazów podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą od każdej strony wydruku.

8) Nr VIII/36/2003 z 29 września 2003 roku w sprawie określenia zasad ustalania i poboru oraz terminu płatności i wysokości stawek opłaty targowej.

9) Nr XXII/121/2001 z 16 listopada 2001 roku w sprawie określenia zasad korzystania z wodociągu gminnego oraz wysokości stawek za pobór wody w Gminie Jordanów Śląski. Rada ustaliła dla gospodarstw domowych stawkę 1,20 zł za 1m³ i dla pozostałych odbiorców wody stawkę 1,60 zł za 1m³.

10) Uchwałą nr XVII/88/2000 z 29 grudnia 2000 roku Rada zarządziła pobór podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych na rok 2001 i 2002 w drodze inkasa, a na 2003 rok uchwałą nr VI/24/2003 z 26 marca 2003 roku. Inkasentami ustanowiono sołtysów przyznając im wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 5% od zainkasowanych kwot. W wymienionych uchwałach nie określono terminów rozliczania się inkasentów z zebranych podatków.

Uchwałą nr III/13/2002 Rady Gminy z 17 grudnia 2002 roku wprowadzone zostały do stosowania wzory deklaracji i wzory informacji dotyczące podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku leśnego.

Ewidencja księgową podatków od osób prawnych prowadzona była ręcznie na kartach kontowych indywidualnie dla każdego podatnika. Karty kontowe zawierały takie informacje jak: numer konta, nazwę podatnika, przypis, odpis, datę operacji, wpłaty na poczet wymiarów bieżących i zaległości, zwroty, odsetki za zwłokę, koszty egzekucji i saldo. Wpłaty na kartach kontowych księgowane były przebitkowo do dziennika obrotów.

Na koniec 2002 roku wykazano zaległości podatkowe i inne w wysokości 163.311,28 zł, a na 30 września 2003 roku w wysokości 200.952,21 zł. Zestawienie zaległości od osób prawnych i fizycznych, wg rodzaju zaległości, za 2002 i 3 kwartały 2003 roku stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli.

➤ **Podatek od nieruchomości od osób prawnych**

W 2002 roku na zaplanowaną kwotę 359.360 zł podatku od nieruchomości od osób prawnych (dział 756, rozdz. 75615, § 031) uzyskano 403.210 zł, co oznacza, że wykonano plan w 112,20%. Na 2003 rok zaplanowano dochody z tytułu tego podatku w kwocie 454.972 zł, a do 30 września uzyskano 361.027 zł, co oznacza zaawansowanie planu w 79,35%. Podatnikami podatku od nieruchomości w Gminie Jordanów Śl. było w 2002 roku 20 osób prawnych, a w 2003 roku 23 osoby prawne.

W wyniku kontroli deklaracji podatkowych ustalono, że w 2002 roku nie dotrzymali terminu złożenia deklaracji do 15 stycznia podatnicy o numerze konta 17 i 26. Deklaracja podatkowa podatnika o numerze konta 17 wpłynęła do Urzędu 19 sierpnia 2002 roku, a podatnika o numerze 26 w dniu 18 października 2002 roku. Razem z deklaracją za 2002 rok podatnik o numerze 26 złożył deklaracje za 1999, 2000 i 2001 rok.

W 2003 roku nie dotrzymali terminu złożenia deklaracji podatnicy o numerach konta:

nr 15 – złożył deklarację podatkową 17.01.2003 r..

nr 16 – 24.01.,

nr 12 – 16.01.,

nr 10 – 16.01.,

nr 13 – 16.01.,

nr 17 – 23.01.,

nr 19 – 18.02.,

nr 14 – 17.01.,

Dhej.

- nr 21 – 21.02.,
- nr 22 – 18.02.,
- nr 20 – 24.02.,
- nr 23 – 24.04.

Stawki podatkowe wykazane w deklaracjach przez podatników były zgodne z określonymi w uchwałach Rady, a kwoty podatku wyliczono w prawidłowej wysokości.

Zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiły na koniec 2002 roku 26.253,26 zł i były o 17.782,68 zł mniejsze od stanu na początek roku. Urząd wystawił w 2002 roku 16 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 20.051,25 zł. Wyegzekwowano zaległości w wysokości 44.215,41 zł (w tym i z okresów ubiegłych). Nie wydawano decyzji dotyczących umorzenia zaległości lub zaniechania poboru podatku. W 2002 roku wydano decyzje dotyczące odroczenia terminów płatności podatków w łącznej wysokości 61.605,32 zł.

Według stanu na 30 września 2003 roku zaległości podatkowe wynosiły 46.937,11 zł (o 20.683,85 zł więcej niż na początku roku). Urząd wystawił 2 tytuły wykonawcze na łączną kwotę 23.389,47 zł. Wyegzekwowano do 30 września 22.662,98 zł zaległości. Odroczone terminy płatności podatku na łączną kwotę 54.806,80 zł. Nie wydawano w tym okresie decyzji dotyczących umorzeń i zaniechania poboru podatków. Wystawiono 2 tytuły wykonawcze na kwotę 23.389,47 zł. Wyegzekwowano zaległości w wysokości 22.372,55 zł. Rada Gminy nie skorzystała z możliwości jakie dawał jej art. 57 § 7 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.) i nie ustaliła opłaty prolongacyjnej.

Skutkiem udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień w 2002 roku było utracenie dochodów w wysokości 4.929 zł, a w 2003 roku za 3 kwartały 26.189 zł.

➤ Podatek rolny od osób prawnych

Podatnikami podatku rolnego zarówno w 2002 jak i 2003 roku było 7 osób prawnych. W 2002 roku na zaplanowane w budżecie dochody z tytułu tego podatku (dział 756, rozdział 75615, § 032) w wysokości 161.996 zł uzyskano 162.791 zł, tj. 100,49%. Do 30 września 2003 roku, z zaplanowanych na ten rok dochodów w wysokości 152.188 zł, na konto gminy wpłynęło 101.796 zł. Oznacza to zaawansowanie planu w 66,89%.

Nie dotrzyмали terminu złożenia deklaracji podatnicy o numerach kont:

- nr 5 – złożył deklarację w dniu 23.01.2002 r., i 16.01.2003 r.,
- nr 6 – 15.03.2002 r.,
- nr 7 – 23.01.2002 r.,
- nr 4 – 16.01.2003 r.,
- nr 3 – 17.01.2003 r.

Kontrola deklaracji podatkowych wykazała, że stawki podatku wyliczone zostały na 2002 rok w oparciu o cenę 1q żyta uchwaloną przez Radę Gminy, a na 2003 rok w oparciu o cenę 1q żyta podaną w komunikacie Prezesa GUS. Kwoty podatku zostały wyliczone prawidłowo.

Na koniec 2002 roku zaległości w podatku rolnym od osób prawnych wynosiły 5.595,89 zł, z czego największe bo 5.517,70 zł miała Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Zaległość ta pochodziła jeszcze z lat 1993 i 1994 i jak ustalono nie została uregulowana do 30 września 2003 roku. Zaległości podatkowej, wg stanu na 30 września 2003 roku, wynoszącej 77,90 zł, a pochodzącej z 1992 roku nie uregulowało również Gospodarstwo Hodowli Roślin w Koberzycach. Gmina nie podjęła w odpowiednim czasie dostatecznie skutecznych działań egzekucyjnych, w związku z czym aktualnie zobowiązanie te uległy przedawnieniu. Już w trakcie kontroli RIO przeprowadzonej w Urzędzie w 2000 roku kontrolujący wskazali powyższe uchybienia, a mimo to do chwili obecnej Gmina nie podjęła stosownej decyzji dotyczącej wyksię-

[Signature]

[Signature]

gowania przedawnionych należności w straty. Wyjaśnienie w sprawie działań windykacyjnych złożyła p. Irena Warchoń (vide załącznik nr 7 do protokołu kontroli). Aktualnie przygotowano projekt uchwały Rady w sprawie zaliczenia przedawnionych należności w straty.

W 2002 roku odroczone terminy płatności podatku na łączną kwotę 73.246,76 zł, a w 2003 roku na łączną kwotę 12.530 zł.

Skutki obniżenia w 2002 roku górnych stawek podatkowych wyniosły 6.184 zł.

➤ **Podatek leśny od osób prawnych**

Z zaplanowanego w budżecie na 2002 rok podatku leśnego od osób prawnych (dział 756, rozdz. 75615, § 033) w wysokości 1.560 zł zrealizowano dochód w kwocie 1.617 zł (103,65%), a w 2003 roku do 30 września uzyskano dochody w kwocie 1.358 zł (na zaplanowane 1.600 zł).

Podatnikami podatku leśnego były Nadleśnictwa w Miękini i Henrykowie. Deklaracje podatkowe wpłynęły do Urzędu: od Nadleśnictwa w Miękini 24 stycznia 2002 roku i 24 stycznia 2003 roku, a od Nadleśnictwa w Henrykowie 16 stycznia 2002 roku i 17 stycznia 2003 roku. Do deklaracji podatkowych dołączone były informacje o lasach.

Stawki podatku obliczone zostały w oparciu o średnią cenę sprzedaży drewna, a w 2002 roku również o średnią cenę żyta, ogłoszone w komunikacie Prezesa GUS. Kwoty podatku zostały wyliczone przez podatników prawidłowo.

➤ **Podatek od środków transportowych od osób prawnych**

W budżecie gminy na 2002 rok (dział 756, rozdz. 75615, § 034) zaplanowano dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych w wysokości 9.600 zł. Jak wynika ze sprawozdania Rb-27S za ten rok uzyskano dochód w kwocie 5.195 zł (54,11%). W 2003 roku, do 30 września, uzyskano 1.753 zł, co w stosunku do planu rocznego (2.302 zł) stanowi 76,15%.

Podatnikami podatku od środków transportowych były w 2002 i 2003 roku dwie osoby prawne. Deklaracje podatkowe zostały złożone w ustawowym terminie do 15 lutego.

Zaległości podatkowe podatnika o nr kontowym 1, wykazane na 1 stycznia 2002 roku w wysokości 3.570 zł, zostały do końca roku uregulowane (wystawione były dwa tytuły wykonawcze) wraz z odsetkami. Drugi z podatników uregulował zobowiązanie z 2002 roku w kwocie 625 zł w 2003 roku. Wg stanu na 30 września 2003 roku obaj podatnicy zalegali z wpłatą drugiej raty podatku za 2003 rok. Było to 485,00 zł i 642,00 zł.

Stawki podatku wykazane w deklaracjach były zgodne z uchwalonymi przez Radę. Wskutek obniżenia przez Radę stawek podatkowych gmina utraciła w 2002 roku dochód w kwocie 1.240 zł, a w 2003 roku 1.439,01 zł.

➤ **Łączne zobowiązanie pieniężne**

Strukturę dochodów podatkowych od osób fizycznych przedstawiono w załączniku nr 5 do protokołu kontroli „Dochody własne Gminy Jordanów Śląski”. W 2002 roku plan wykonano w 92,88% realizując dochody w wysokości 676.354 zł, w tym z tytułu karty podatkowej 1.694 zł, podatku od środków transportowych 39.627 zł i podatku od spadków i darowizn 4.636 zł. W zakresie podatków składających się na łączne zobowiązanie pieniężne uzyskano dochody z tytułu:

- podatku rolnego 448.700 zł (plan 460.478 zł),
- podatku od nieruchomości 181.004 zł (plan 209.040 zł),
- podatku leśnego 693 zł (plan 710 zł).

Na skutek obniżenia ceny 1q żyta gmina nie uzyskała w 2002 roku 19.784 zł, a na skutek udzielonych ulg, odroczeń oraz umorzeń nie uzyskała 24.216 zł.

Wg sprawozdania Rb-27S za 3 kwartały 2003 roku, w wyniku zastosowania ulg, zwolnień i umorzeń gmina nie uzyskała dochodów w wysokości 41.085 zł. Stwierdzono, że podatnicy podatku od nieruchomości z terenu gminy opłacali podatek od nieruchomości w postaci łącznego zobowiązania pieniężnego. Zgodnie z art. 6c ustawy o podatku rolnym, osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy, w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego, dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym). Decyzje w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na rok 2002 i 2003 wystawiane były w stosunku do wszystkich podatników podatku od nieruchomości, również opłacających tylko podatek od nieruchomości, a zgodnie z art. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

Podatnicy łącznego zobowiązania pieniężnego zalegali na 31 grudnia 2002 roku z zapłatą podatku w łącznej kwocie 88.143,44 zł, a na 30 września 2003 roku z kwotą 76.664,17 zł.

Rejestr wymiarowy łącznego zobowiązania pieniężnego prowadzony był w oparciu o program komputerowy „Podatek rolny/leśny/od nieruchomości od osób fizycznych” wydanie 2.00, wersja RF 8.0 x z września 1996 roku, zakupiony w firmie „Sigid”. Wprowadzona w nim baza danych pozwalała na ustalenie kwot poszczególnych podatków, udzielonych ulg i sumę czyli wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego. Rejestry wymiarowe sporządzane były dla każdej jednostki pomocniczej (sołectwa) odrębnie.

Uchwałą nr XVII/88/2000 z 29 grudnia 2000 roku Rada zarządziła pobór podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych na rok 2001 i 2002 w drodze inkasa, a na 2003 rok uchwałą nr VI/24/2003 z 26 marca 2003 roku. Inkasentami ustanowiono sołtysów przyznając im wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 5% od zainkasowanych kwot. W wymienionych uchwałach nie określono terminów płatności i rozliczania się inkasentów z zebranych podatków. Terminy te zostały określone w „Informacji na temat czynności łączonych z pełnieniem z wyboru obowiązków sołtysa” (dalej zwanej „Informacja”) podpisanej przez Wójta Gminy. W „Informacji” (bez daty sporządzenia) zawarte było również stwierdzenie, że inkasent odpowiada całym swoim majątkiem za pobrane, a nie wpłacone w terminie podatki. „Informacje” te zostały wręczone sołtysom, a na egzemplarzach znajdujących się w Urzędzie figurują podpisy sołtysów, że przyjęli „Informację” do wiadomości (podpisy bez daty). Sołtysi nie złożyli, w formie odrębnego dokumentu, oświadczenia o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za prowadzenie inkasa, ani oświadczenia o dochowaniu tajemnicy skarbowej. Kontrola wykazała, że prowizje dla inkasentów wypłacano na podstawie sporządzanych list płac po terminie rozliczenia każdej raty podatku.

W 2002 roku w Gminie Jordanów było 510 podatników łącznego zobowiązania pieniężnego. Do kontroli wytypowano reprezentatywną próbę podatników z sołectw: Janówek, Glinica, Jezierzycze Wielkie – razem 147 podatników (29% ogółu podatników).

Stwierdzono, że ustalanie wymiaru podatku od nieruchomości w roku 2002 odbywało się na podstawie podjętych w roku poprzednim decyzji wymiarowych, w wyniku aktualizacji stawek podatkowych. W wyniku zmiany ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku rolnym i ustawy o podatku leśnym, od 1 stycznia 2003 roku przedmiot opodatkowania ustala się na podstawie informacji sporządzonych na formularzach wg określonego wzoru. Urząd przekazał podatnikom tylko druki formularzy podatku od nieruchomości. Podatnikom

sołectwa Jordanów Śląski nie przekazano żadnych formularzy. Nie wszyscy podatnicy, którzy otrzymali formularze deklaracji podatku od nieruchomości złożyli je w Urzędzie. W związku z tym wymiar łącznego zobowiązania pieniężnego dokonywany był na zasadach jak w latach poprzednich.

Kontrola pokwitowań odbioru nakazów płatniczych wytypowanych podatników wykazała, że nakazy zostały doręczone im w terminach umożliwiającym uregulowanie zobowiązań podatkowych w terminach ustawowych. W przypadkach nieterminowej zapłaty, stosowany program komputerowy sam generował odsetki. Z tytułu nieterminowych wpłat podatków i opłat w 2002 roku Gmina uzyskała dochód w postaci odsetek (łącznie od osób prawnych i fizycznych), w wysokości 29.359 zł (w tym od łącznego zobowiązania pieniężnego 10.258,36 zł), a za 3 kwartały 2003 roku 6.772 zł (w tym od łącznego zobowiązania pieniężnego 4.176,42 zł). Podatnicy ze wsi Glinica zapłacili w 2002 roku odsetki w wysokości 2.235,07 zł, ze wsi Janówek 319,00 zł, a ze wsi Jezierzycy 279,50 zł. W 2003 roku podatnicy z wymienionych wsi zapłacili odsetki w kwotach: Glinica – 375,59 zł, Janówek – 150,50 zł i Jezierzycy Wielkie – 77,00 zł.

Podatnicy ze wsi Glinica zalegali na 31 grudnia 2002 roku z podatkiem w wysokości 9.690,80 zł, ze wsi Janówek w wysokości 1.953,80 zł, a ze wsi Jezierzycy Wielkie 13.690,74 zł. Razem zaległości podatkowe podatników łącznego zobowiązania pieniężnego na koniec 2002 roku wynosiły 88.143,44 zł. Urząd wystawił w 2002 roku 91 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 13.846,20 zł, z czego 7 dla podatników ze wsi Glinica na 3.496,70 zł. W tym samym roku organ podatkowy odroczył terminy płatności podatków w kwocie 175.247,90 zł (w tym 26 podatnikom ze wsi Glinica na 12.289,10 zł, ze wsi Janówek – 8 decyzji na 2.842,10 zł i 39 ze wsi Jezierzycy Wielkie na 33.715,80 zł). Podatnikom ze wsi Janówek umorzono zaległości w kwocie 1.458,00 zł. Zestawienie zaległości łącznego zobowiązania pieniężnego podatników z poszczególnych sołectw za 2002 i 3 kwartały 2003 roku stanowi **załącznik nr 8** do protokołu kontroli.

➤ Decyzje w sprawach umorzeń, rozłożenia na raty oraz odroczenia terminów płatności podatków

W wyniku kontroli ustalono, że w 2002 roku organ podatkowy wydał:

- 8 decyzji dotyczących umorzenia zaległości łącznego zobowiązania pieniężnego na kwotę 3.277,00 zł,
- 42 decyzje dotyczące rozłożenia na raty łącznego zobowiązania pieniężnego na 32.756,96 zł,
- 3 decyzje dotyczące rozłożenia na raty podatku od nieruchomości od osób prawnych na 22.550,16 zł,
- 288 decyzji dotyczących odroczenia terminu płatności łącznego zobowiązania pieniężnego na 131.968,40 zł,
- 6 decyzji dotyczących odroczenia terminu płatności podatku rolnego od osób prawnych na 73.246,76 zł.

W 2003 roku, do 30 września, Wójt wydał:

- 5 decyzji dotyczących umorzenia zaległości łącznego zobowiązania pieniężnego na 2.904,30 zł,
- 26 decyzji na kwotę 12.572,20 zł dotyczących rozłożenia na raty łącznego zobowiązania pieniężnego,
- 3 decyzje na kwotę 54.806,80 zł dotyczące rozłożenia na raty podatku od nieruchomości od osób prawnych,

Dłuj.

→ 75

P.

- 204 decyzje na kwotę 96.906,10 zł dotyczące odroczenia terminów płatności łącznego zobowiązania pieniężnego,
- 3 decyzje na kwotę 12.530 zł dotyczące odroczenia terminu płatności podatku rolnego od osób prawnych.

Sprawdzono wszystkie decyzje wydane w 2002 roku dotyczące rozłożenia na raty i odroczenia terminów płatności podatków. Decyzje zawierały dane określone w art. 210 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.). Od podań dotyczących rozłożenia podatku (lub zaległości) pobierano opłatę skarbową w wysokości określonej w załączniku do ustawy z 9 września 2000 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960 ze zm.).

W zakresie wydanych w 2002 roku decyzji dotyczących umorzenia zaległości i odsetek od zaległości podatkowych ustalono, co następuje:

- w uzasadnieniach do decyzji o numerach UG-31133/25/2002 i od UG-31133/31/2002 do UG-31133/34/2002, nr UG- 31133/12/03 z 20.11.2003r. napisano, że wydając decyzję w sprawie umorzenia uznano racje podatnika wymienione we wniosku, tymczasem we wnioskach załączonych do decyzji podatnicy nie podali żadnego uzasadnienia swoich wniosków;
- na wniosek podatnika, osoby fizycznej, z 13 listopada 2002 roku w sprawie umorzenia IV raty podatku od nieruchomości za 2002 rok, Wójt Gminy wydał decyzję nr UG-31133/29/2002 z 21 listopada 2002 umarzającą IV ratę podatku od nieruchomości w kwocie 95,60 zł. Tym samym naruszył przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, które nie przewidują możliwości umorzenia zobowiązania podatkowego. W dniu złożenia przez podatnika wniosku, tj. 14 listopada, nie upłynął jeszcze termin płatności IV raty podatku, w związku z czym nie była to w świetle art. 51 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa zaległość podatkowa.
- podobnie jak wyżej:
 - na podstawie wniosku z 4 września 2002 roku wydana została 18 września 2002 roku decyzja nr UG. 31133/21 w sprawie umorzenia III raty podatku od nieruchomości w kwocie 68,90 zł,
 - na podstawie wniosku z 12 listopada 2002 roku, wydana została w dniu 21 listopada 2002 roku, decyzja nr UG-31133/28/2002 w sprawie umorzenia IV raty podatku rolnego w kwocie 79,20 zł,
 - na podstawie wniosku z 6 marca 2002 roku wydana została 2 kwietnia 2002 roku decyzja nr UG-31133/4/2002 w sprawie umorzenia I raty podatku rolnego w kwocie 262,20 zł.

1.3. Dochody z majątku

W 2002 roku z gospodarki mieniem komunalnym gminy uzyskano dochody w wysokości 358.802,40 zł, w tym najwięcej, bo 270.290 zł uzyskano ze sprzedaży mienia (§ 077 klasyfikacji budżetowej). Z realizacji umów dotyczących użytkowania wieczystego dochody wyniosły 2.245 zł (§ 047), z umów dzierżawy 7.823,60 zł i z umów najmu 78.443,80 zł (§ 075).

Zaległości, wg stanu na 31 grudnia wynosiły łącznie 8.318,20 zł, z czego kwota 6.642,70 zł dotyczyła opłat z tytułu najmu, 496,50 zł z tytułu opłat dzierżawnych, 249,00 zł z użytkowania wieczystego i 930,00 zł ze sprzedaży. Najemcom naliczono i wyczekwowano odsetki w wysokości 1.007,00 zł.

Wg czynnych w 2003 roku umów, należne Gminie na ten rok dochody stanowiły kwotę 308.796,94 zł. Do 30 września uzyskano dochód w wysokości 274.071,17 zł (88,75%), w tym ze sprzedaży 211.360,80 zł (99,91%), z użytkowania wieczystego 2.282,27 zł (83,96%), z dzierżaw 2.867,90 zł (59,94%), z najmu 57.560,20 zł (64,14%). Z zaległości w kwocie 34.752,63 zł największe mieli najemcy nieruchomości. Wynosiły one 32.183,00 zł. Na pozostałe zaległości składały się: zaległości ze sprzedaży nieruchomości 190,35 zł (naliczono 168,94 zł

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

odsetek, uzyskano 156,60 zł), z użytkowania wieczystego 461,68 zł (naliczono 83,83 zł odsetek, wyegzekwowano 49,35 zł) i z tytułu opłat dzierżawnych 1.917,60 zł (nie naliczono odsetek).

W okresie objętym kontrolą czynnych było 7 umów użytkowania wieczystego, 23 umowy najmu oraz 41 umów dzierżawy nieruchomości na terenie gminy. W oparciu o program komputerowy „Rejestr VAT z fakturowaniem” autorstwa firmy „ProgMan Software” z Gdyni (wdrożony w Urzędzie w 2001 roku), sporządzano wymiar czynszów miesięcznych za lokale mieszkalne i użytkowe, wystawiano faktury VAT - również za zużycie wody; w systemie miesięcznym prowadzono rejestr zakupów i sprzedaży, sporządzano deklaracje VAT-7. Odpowiedzialnym za prawidłowość naliczania należności, wystawianie faktur i deklaracji VAT-7 oraz prowadzenie rejestrów jest w kontrolowanym Urzędzie Inspektor ds. Gospodarki Gruntami Zbigniew Fabisch.

1.4. Pozostałe dochody

W 2002 roku Gmina uzyskała dodatkowe dochody m.in. z tytułu:

- podatku od czynności cywilnoprawnych (§ 050) – 27.511 zł (plan 17.850 zł),
- sprzedaży wody (dz. 400, rozdz. 40002, § 083) – 121.896 zł (plan 132.300 zł),
- darowizny (§ 096) – 4.100 zł,
- partycypacji w kosztach budowy wodociągu – 12.473 zł (plan 14.010 zł),
- opłaty administracyjnej (rozdz. 75616, § 045) – 1.250 zł (plan 400 zł),
- pozostałych odsetek (§ 092) bez odsetek od nieterminowych wpłat podatków i opłat – 20.544 zł,
- koncesji na sprzedaż alkoholu (rozdz. 75618, § 048) – 45.948 zł (plan 37.888 zł),
- dzierżaw za obwody łowieckie (rozdz. 02001, § 075) – 1.443 zł (plan 1.460 zł)
- innych dochodów (§ 097) – 6.805 zł.

W 2003 roku, do 30 września, uzyskano dochody z tytułów:

- podatku od czynności cywilnoprawnych – 22.029 zł (roczny plan 17.850 zł),
- sprzedaży wody – 94.874 zł (plan 153.650 zł),
- pozostałych odsetek – 8.815 zł (plan 13.432 zł),
- darowizny – 2.200 zł,
- partycypacji w kosztach budowy wodociągu – 2.698 zł (plan 12.000 zł),
- opłaty administracyjnej – 1.100 zł (plan 550 zł),
- koncesji na sprzedaż alkoholu – 43.314 zł (plan 43.472 zł),
- dzierżaw za obwody łowieckie – 1.298 zł (plan 1.028 zł).

Nie zaplanowano dochodów z opłaty eksploatacyjnej, ponieważ na terenie gminy nie było podmiotów zobowiązanych do jej uiszczania (zgodnie z przepisami ustawy z 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze). Nie planowano i nie uzyskano również dochodów z tytułu renty planistycznej, o której mowa w art. 36 ust. 3 ustawy z 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 1999 roku Nr 15, poz. 139 ze zm.).

➤ Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Sprawami związanymi z przyjmowaniem wniosków zaopiniowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ustalaniem wysokości opłat i przygotowaniem decyzji – zezwolenia zajmuje się w Urzędzie p. Maria Stawczyńska zatrudniona na stanowisku Kierownika USC i Inspektora ds. Ewidencji ludności i dowodów osobistych.

Wymieniony pracownik prowadzi rejestr wydanych zezwoleń i wysokości opłat. Osoba, czy instytucja, która otrzymała zezwolenie przedkłada do wglądu dowody wpłat miesięcznych

Biej. 27.5

[Signature]

rat opłaty. Kserokopie dowodów wpłat znajdują się na stanowisku pracy wymienionego pracownika. Ustalono, że w latach 2002-2003 opłaty naliczane były w prawidłowej wysokości, a wpłaty poszczególnych rat dokonywane były w ustawowych terminach, tj. do 31 stycznia, 31 maja i 30 września (art. 11¹ ust. 7 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tekst jedn. Dz. U. z 2002 roku Nr 147, poz. 1231 ze zm.).

W 2002 roku wydanych zostało 35 zezwoleń, w tym 14 na piwo (3 w miejscu sprzedaży i 11 poza miejscem sprzedaży), 14 na wino (2 w miejscu sprzedaży i 12 poza miejscem sprzedaży) oraz 7 zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 18% (3 w miejscu sprzedaży i 4 poza miejscem sprzedaży). Pobierana była również opłata skarbową. Wójt nie wydawał w kontrolowanym okresie zezwoleń na obrót hurtowy alkoholami. Nie wydawano decyzji dotyczących wygaszenia ważności zezwolenia. Za wydane w 2002 roku koncesje na sprzedaż alkoholu (rozdz. 75618, § 048) na zaplanowaną kwotę 37.888 zł uzyskano dochód w wysokości 45.948 zł. Poza tym Gmina uzyskała z Województwa Dolnośląskiego dotację celową w wysokości 10.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie programu profilaktycznego dla młodzieży w wieku od 15 do 20 lat zatytułowanego „Wspólna sprawa”. Wymieniona dotacja została wykorzystana w całości i zgodnie z przeznaczeniem oraz rozliczona w umownym terminie określonym w Porozumieniu nr D.Z.2VII/92/02 z 18 lipca 2002 roku.

Uchwałą nr 17/2001 Zarządu Gminy z 4 października 2001 roku powołana została w pięcioosobowym składzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i określony został jej regulamin. Z treści uchwały wynika, że wydatki związane z działalnością komisji finansowane będą ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej zwanego Programem).

Pismem z 28 kwietnia 2000 roku, Wójt Gminy udzielił p. Wiesławie Król, pracownicy GOPS, pełnomocnictwa do koordynowania Programu określając jednocześnie zadania dla Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Udzielając wymienionego pełnomocnictwa i powołując de facto w osobie Wiesławy Król pełnomocnika do koordynowania Programu, Wójt naruszył kompetencje Kierownika GOPS, ponieważ w świetle przepisów ustawy o samorządzie gminnym Wójt jest kierownikiem Urzędu i pracodawcą tylko dla osób zatrudnionych w Urzędzie, a nie w innych jednostkach organizacyjnych gminy. Za pełnienie funkcji pełnomocnika nie przyznano wynagrodzenia, nie określono również czasu pracy pełnomocnika, a także zadań wymienionych w pełnomocnictwie nie dopisano do zakresu pracy i obowiązków p. Wiesławy Król.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2002 rok został zatwierdzony i przyjęty do realizacji uchwałą nr XXVI/128/2002 z 27 marca 2002 roku.

Zadania, ujęte w Programie, zostały określone hasłowo w sposób bardzo ogólnikowy bez konkretnych dat ich realizacji. Załącznikiem nr 2 do wymienionej uchwały RG był harmonogram wydatków Programu, z którego podobnie jak i z samego Programu nie wynikały ani konkretne zadania i ich tytuły, ani konkretny termin ich realizacji, np. w punkcie 11 „szkolenia” nie określono ilości szkoleń ani ich tematyki, a termin realizacji ustalono od stycznia do grudnia. Podobnie w pkt 14 „Programy profilaktyczne oraz inne imprezy mające wyraźne odniesienie profilaktyczne” wymieniono hasła: „grupa rozwojowa” – realizator K. Hajdasz, „grupa rozwojowa” – J. Partyka i „inne programy autorskie profilaktyki I stopnia wg zgłoszonych programów”. Jako zadania Programu wymieniono w harmonogramie również diety dla członków Komisji, zakupy materiałów i środków czystości, wyposażenia i opłaty pocztowe, telekomunikacyjne i za energię elektryczną. Ogółem na realizację wymienionych w harmonogramie 19 zadań zaplanowano 37.888 zł. Kwota ta została powiększona o 4.090,49 zł pochodzących z nadwyżki budżetowej za 2001 rok, na którą zostały odprowadzone niewykorzystane w 2001

Opiej. Jc

JS